

23ste zondag door het jaar

Mt. 18, 15-20

Beste parochianen, zolang de mens bestaat worstelen we al met het probleem van het kwaad; met het kwaad in de wereld, in de ander en in onszelf. Talloze pogingen om het kwaad uit te roeien hebben niets opgeleverd of alleen nog maar méér kwaad voortgebracht. Denk alleen maar aan de inquisitie, aan het fascisme en communisme, en in onze tijd aan fundamentalistische moslims die denken met de sharia het kwaad uit te kunnen roeien. Maar ook in een nog altijd fatsoenlijke rechtsstaat als Nederland is het kwaad niet ver te zoeken. De kranten staan er dagelijks vol van. Hoe gaan we hiermee om?

We kunnen brieven van Amnesty ondertekenen, of projecten steunen voor onderwijs in Derde Wereld landen. En dat is zeer goed en zinvol, maar we raken er ons gevoel van machteloosheid tegenover het vele kwaad in de wereld niet helemaal door kwijt. De lezingen van vandaag zoeken het daarom dichter bij huis.

God heeft de profeet Ezechiël aangesteld als wachter over zijn volk, dat wil zeggen dat hij medeverantwoordelijk is voor het gedrag van het volk. Dat houdt in dat hij de taak krijgt om iemand die het verkeerde pad opgaat te waarschuwen. En er staat een flinke sanctie op: als hij het niet doet zal niet alleen de boosdoener sterven, maar hijzelf ook. Het is blijkbaar dus een kwestie van leven of dood. Dat komt bij ons nogal hard aan, maar stelt u zich eens voor dat wij in onze samenleving geen wachters zouden hebben, dat wil zeggen geen justitie en politie, of een politieapparaat dat door en door corrupt is. We hoeven maar naar de drugsoorlogen in Mexico of Ecuador te kijken om te weten wat er dan gebeurt. Inderdaad een kwestie van leven en dood.

Ook in het evangelie gaat het om terechtwijzing van het kwaad, maar hier is het individueel toegespitst. Als een broeder gezondigd heeft, wijs hem dan onder vier ogen terecht; als dat niet werkt, haal er dan eventuele getuigen bij; als dat ook niet helpt leg het dan voor aan de hele gemeenschap, in dit geval de Kerk, de geloofsgemeenschap. De gedachte die hierachter zit is goed: namelijk niet te snel oordelen maar eerst iemand horen, zo nodig met getuigen erbij, en pas in laatste instantie met de hele gemeenschap erbij. Maar ik blijf het o zo moeilijk vinden. Want: wanneer is iemand een zondaar? En wanneer komt het mij toe om daarover te oordelen? Want we weten het allemaal heel goed: al te snel hebben we de neiging om in een conflictsituatie de schuld bij de ander te leggen; en maar al te graag roepen we daar getuigen bij, want die (foute) ander moet en zal veroordeeld worden. En zelfs als we gelijk hebben, als die ander inderdaad fout is geweest, dan hebben we hem daar weliswaar terecht op gewezen, en hopen we dat hij zich betert, maar we hebben daarbij maar al te vaak het gevoel dat we zelf lekker onschuldig zijn. Maar dat zijn we niet.

Het is daarom altijd goed om, als we een ander terechtwijzen, in ons achterhoofd te houden dat we zelf ook feilbare mensen zijn. Want dat helpt ons de ander beter te begrijpen, soms ook beter te begrijpen waarom die ander fout is gegaan. Dan wijzen we hem niet terecht om hem lekker in de hoek te zetten, maar om hem te helpen: om hem te helpen zijn gedrag te veranderen, en om hem het gevoel te geven dat hij weliswaar op een punt fout is geweest maar daarom nog geen fout mens is. Want God houdt van alle mensen, ook en juist van zondaars, en blijft in iedereen de mogelijkheid zien tot verbetering. Daarom zegt Jezus aan het eind van het evangelie van vandaag: “Waar twee of drie bijeen zijn in mijn naam (wie het ook zijn) daar ben Ik in hun midden”. Amen.

Jan van de Laar, pastor